

ERSO direktor: ukraina orkestrantidele saame pakkuda asendusmängija kohta

Eestisse saabunud sõjapõgenike seas on ka professionaalseid muusikud. Klassikaraadio saade "Helikaja" uuris, millised võimalused on ukraina muusikutel Eestis tööd leida ja küsis, kas muusikutel on võõra kultuuriruumiga kohanemisel omamoodi eelis.

Täpset ülevaadet, milline on põgenike varasem töökogemus, riigil ei ole. Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiumameti haldussektori analüütik Sirly Lätt ütles Klassikaraadiotele, et nädala keskpaiga seisuga oli Tallinnas registreeritud 70 kultuuritaustaga inimest. Neist veidi üle kolmekümne on seotud muusikavaldkonnaga.

ERSO pakub asendusmängija kohta

ERSO direktor Kristjan Hallik ja Rahvuskooper Estonia peadirektor Ott Maaten kinnitasid, et esimesed teated Eestisse saabunud ukraina muusikutest jõudsid nendeni juba sõja esimestel päevadel. Ühest väga heast viiuldajast kuulis Hallik vahetult pärast sõja puhkemist ja juhtumisi vajab ERSO viiulirühm just sel nädalal asendajat. "Samal õhtul olid tal juba noodid käes ja järgmisel hommikul oli ta proovis," rääkis Hallik.

ERSO saabki sõjapõgenikest orkestrantidele pakkuda eelkõige asendusmängija kohta. "Meil on kohad täidetud ja stabiilset tööd ei ole pakkuda, aga meil on eriti viirusperioodil vaja igal nädalal mitmeid asendajaid," rääkis Hallik. Kõik siia saabunud ERSO tasemel mängijad lisatakse nimekirja ja kutsutakse vajadusel orkestrisse asendajadeks või lisajõududeks. Halliku sõnul ei ohusta selline samm eesti muusikuid. "Elu on Eestis selline, et mõnes pillirühmas on see oma mängijate pink pikem, aga mõnes teises ikkagi üsna lühike," teab ERSO direktor ja lisas, et pahatihti tuleb asendajad pigem pikalt otsida.

ERSO kontoris on neil päevil tihe sagimine. Samal ajal kui toimus reedeõhtuse toetuskontserdi proov veel mõni aeg tagasi pommivarjendis istunud Natalia Ponomartšuki taktikepi all, uuris Kristjan Hallik võimalusi leida Harkivist saabunud muusikule pill. "Meil käis kontorist läbi just üks violamängija, kes tuli Harkivist nii, et isegi pill jäi sinna maha. Uuris, kas meil oleks mõneks

kultuur.err.ee

Rahvuskooper Estonia
Ott Maaten
Teater

ajaks talle pilli pakkuda, et ta saaks ennast vormis hoida," jagas Hallik.

Rahvusoper aitab kokku kuut interpreeti

Ott Maateni sõnul on rahvusoperi võimalused muusikute palkamiseks piiratud. Sarnaselt ERSO-le ei ole ka seal vabu töökohti, ent praegu on tekkimas lühike töösuhe kahe orkestrandiga, kellest saavad asendusemängijad. Neile lisanduvad veel ukraina päritolu külalissolistid. "See koguarv, keda täna rahvusoper aitab, on umbes kuus inimest. Kuus interpreeti, kes on meiega seotud, kes saavad meil professionaalset rakendust," ütles Maaten.

Rahvusoper Estonia on juba ajalooliselt olnud head suhted ukraina solistidega. Üks neist on bass Pavlo Balakin, kes astub aprilli alguses üles Donizetti ooperi "Don Pasquale" nimiosas. "Me olimegi siin olukorras, kus külalissolist helistas sõja esimestel päevadel Kiievi pommivarjendist, et ta ei saa tulla ja arvastati jäävad etendused aprilli alguses ära, aga tänaseks ta on meie kaasabil saanud liikuma, jõudnud Poola piirile ja tema esinemised meie laval aprilli alguses toimuvad," rääkis Maaten.

Põgenike seas on ka Venemaalt saabunud muusikuid

ERSO ja Rahvusoper Estonia poole pole pöördunud vaid Ukrainast saabunud interpreetid, vaid ka Venemaalt lahkuvad muusikud. "Näiteks Peterburi Filharmooniast andsid kaks ukraina muusikut teada, et tulevad kaheks nädalaks puhkusele Tallinnasse, aga seal arvestatakse, et tõenäoliselt nad sinna tagasi ei lähe," rääkis Hallik.

Omaette grupi moodustavad aga need Venemaalt lahkuvad vene muusikud, kes on alla kirjutanud sõjavastastele protestidele ning kaotanud seeläbi võimaluse oma tööd teha. Kristjan Hallik ütles, et kui selline situatsioon püsib Venemaal veel pikalt, hakkab Euroopa riikidesse jõudma aina enam dissidentidest muusikuid ja küsimused, kuidas sellele läheneda, alles kerkivad.

Ott Maateni sõnul on juba praegu tegemist keerulise küsimusega. "Kui me selles raskes olukorras kedagi aitame, siis loomulikult me eelistame Ukrainast tulevaid põgenikke ja nemad on meie prioriteet," ütles Maaten, kelle poole on pöördunud

muusikud nii vene teatritest kui ka orkestritest.

Muusikud tööportaalidest abi ei saa

Muusikakollektiivide esindajad olid ühel meelel, et info siia saabunud muusikute ja nende tööotsingute kohta levib tutvuste kaudu. "Töötukassast me ei saa paraku interpreeti lavale otsima minna," ütles Maaten. Sama kinnitab ka Kristjan Hallik. "Selliste tavaliste kuulutuste kaudu üldiselt orkestrid endale töötajaid kollektiivi otsida ei saa. Kui kellelgi on teada, et väärt muusik on siia jõudnud, siis kindlasti tasub teada anda – mingis olukorras talle mõni tööalane väljakutse kindlasti tekib," julgustab Hallik ERSO kontoriga ühendust võtma.

Küsimusele, kuidas ära tunda ERSO tasemel interpret, vastas Kristjan Hallik, et tihti on see muusikaringkondades teada ja säravamatel artistidel on ka YouTube'is videod üleval. "Me oleme ka tavapärasel konkurssidel asendanud dokumendivooru videovooriga. Ja enne, kui meil kandidaat üldse Eestisse või lavale jõuab, oleme tausta uurinud," lisas ta.

Music Estonia välisprojektide juht Jaanika Lillemaa julgustab samuti kõiki, kelle siia saabunud tuttav on väljapaistev muusikavaldkonna esindaja ja otsib rakendust, kirjutama aadressil info@musicestonia.eu. Eesti muusikaettevõtete esindusorganisatsioon ning muusikatööstuse arenduskeskus Music Estonia soovib lisaks muusikutele aidata ka kõiki teisi muusikavaldkonna professionaale.

Lillemaa sõnul ei saa selles olukorras ära unustada ka oma inimesi, sest valdkond on alles väljumis eelmisest kriisist. "Me tahame teha kõik, mis võimalik, et aidata neid inimesi, kes on kõik kaotanud, aga teiselt poolt me ei saa unustada, et need samad projektid on siiski mõeldud ka meie enda sektori arendamiseks," lisab ta.

Muusika kui universaalne keel?

Ella Fitzgerald, Herbie Hancock ja Mari Kalkun on vaid ühed paljudest, kes nimetanud muusikat universaalseks keeleks, mida mõistavad kõik olenemata rahvusest. Kas muusikutel on võõra kultuuriruumiga kohanemisel omamoodi eelis?

Kristjan Hallik rääkis, et klassikalise muusika interpretide puhul on väga tavaline, et mängitakse erinevate riikide orkestrites. "Puhtalt pillimängu põhjal on võimalik töö leida," viitas ta konkursside esimestele voorudele, kus orkestrisse kandideeriv muusik mängib kardina taga.

Sarnast barjäärideta musitseerimist on kogenud ka pärisuusmuusik Maarja Soomre. "Näiteks muusikud on pärit Indiast, Tšiilist, Rootsist, Saksamaalt, Belgiast või kust iganes üle maailma ja me oleme kõik ühes laval ning mängime näiteks eesti labajalga. Ühel hetkel läheb meelest ära, et minu kõrval on keegi, kes ei ole eestlane. Selline tunne, nagu me oleks kõik kuidagi ühesugused. See on hästi võimas tunne," rääkis Soomre.

Kasvatustõõsoof Airi Liimets usub, et muusika universaalsus seisneb selles, et ta mõjutab emotsioone, aga need emotsioonid, mis ühes või teises maailma nurgas tekivad, ei pruugi olla ühesugused. "Palju õigem on öelda, et muusika kui keel on väga individuaalne, aga universaalne on sealjuures see, et sõltumata sellest, kas keegi tunneb vastava muusika struktuuri või ei tunne, mõjub muusika igal juhul inimese emotsioonidele," rääkis Liimets.

Toimetaja:

Kaspar Viilup

Allikas:

"Helikaja"